

Dato
2017-12-01

STATISK VURDERING BÆRESYSTEMER BYGG J - UIA

Statisk vurdering bæresystem

Universitetet i Agder Kr.sand – Bygg J

Oppdragsnr.: 1350022741

Oppdragsgiver: Statsbygg
Oppdragsgivers repr.: Per Aksel Larsen

Oppdragsleder Rambøll: Alexander Kristensen
Medarbeidere: Robin Simonstad

Rev.	A
Dato	2017-12-01
Utarb.	ROSI
Kontroll	ALK
Godkjent	ALK

Antall sider:	
Rapport	17 sider
Vedlegg	2 stk

Arkiv ref:

Rambøll Norge AS
Kystveien 2
4841 Arendal
www.ramboll.no

Innhold

1.	Sammendrag	4
2.	Innledning	5
3.	Grunnlagsdata for bygget	6
3.1	Beskrivelse av bygg J	6
3.2	Tilgjengelig dokumentasjon.....	7
4.	Kapasitetskontroll eksisterende konstruksjon	8
4.1.1.	<i>Fremgangsmåte</i>	<i>8</i>
4.1.2.	<i>Laster</i>	<i>8</i>
4.1.3.	<i>Lastkombinasjoner.....</i>	<i>9</i>
4.2	Teoretisk kapasitet eksisterende søyler	9
4.3	Teoretisk kapasitet søyler med ny etasje	12
4.4	Utnyttelse eksisterende fundament	14
4.5	Utnyttelse fasadebæring	15
4.6	Konklusjon	15
5.	Vurdering av kapasitet og behov for tiltak.....	16
5.1	Teglfasade	16

1. Sammendrag

Eksisterende betongsøyler i bygg J vurderes å ha tilstrekkelig kapasitet ved montering av en ny etasje. Det konkluderes også med at fasadesøyler (stålsøyler i d.o.2) vil ha tilstrekkelig kapasitet med en ny etasje.

I tillegg til betong- og stålsøyler er betongpeler og betongfundament vurdert opp mot nye akkumulerte søylelaster, også disse er vurdert til å ha tilstrekkelig kapasitet.

Når det gjelder ønsket om å se på muligheten for at ny etasje bygges med teglfasade viser det seg at eksisterende prefabrikkerte betongdragere d.o.1 ikke vil tåle den ekstra punktlasten fra teglfasaden. For at ny etasje skal bygges med teglfasade vil det være behov å forsterke betongdragere med karbonfiber, noe som blir sett på som en anerkjent metode for å forsterke betongbjelker. Videre er eksisterende konsoller og dekker vurdert som tilstrekkelige til å oppta lastene fra en ny etasje med teglfasade.

Det er videre ikke gjort vurderinger av øvrig bæresystem i bygg J annet enn betong og stålsøyler og forutsettes at ny etasje plasseres med søyler rett over eksisterende.

2. Innledning

Rambøll har blitt engasjert av Statsbygg og Universitetet i Agder avd. Kristiansand for å se på muligheten for å bygge en tilleggetasje i bygg F, G og J.

Denne rapporten tar for seg en statisk vurdering av bæresystemene for bygg J for å se på hvor mye konstruksjonene er utnyttet og hvor mye vekt man evt. kan påføre den nye etasjen.

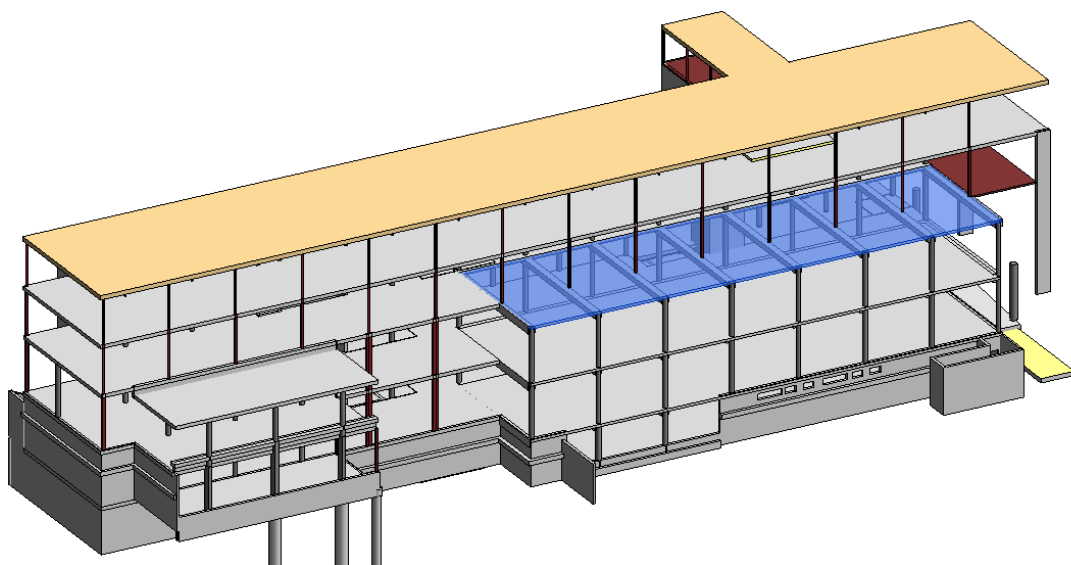
3. Grunnlagsdata for bygget

3.1 Beskrivelse av bygg J

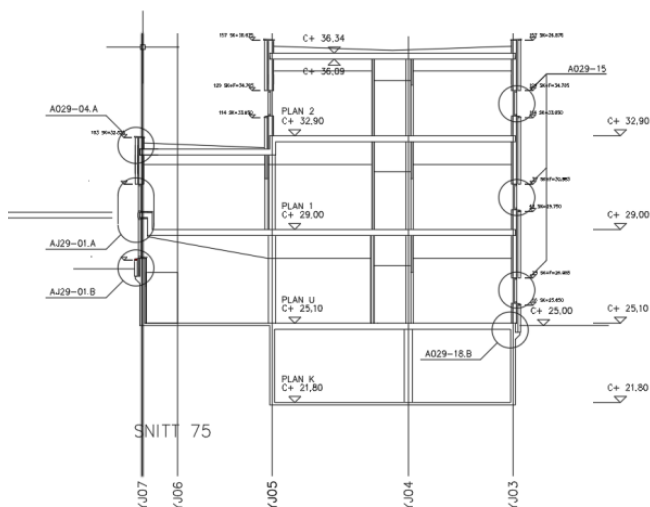
Bygg J ved Universitetet i Agder ble bygget i 1999 og ligger på Gimlemoen i Kristiansand kommune.

Bygget er totalt ca. 71 meter langt og 27 meter bredt og består av flere fløyer. Den delen av bygg J som er tiltenkt en ny etasje er hovedfløyen som er ca. 71 meter lang og 10,5 meter bred. Total høyde på fløyen er i dag på om lag 12 meter ekskludert nedgravd kjelleretasje.

Bæresystemet er bygget av plasstøpte betongsøyler i midtakser med stålsøyler langs yttervegger, prefab dragere og plasstøpte dekker med mursteins fasade hvor lastene føres ned i punktfundamenter og peler i kjeller.

Figur 3-1: 3D-illustrasjon bæresystem bygg J.

Figur 3-2: Snitt akse XJ13

3.2 Tilgjengelig dokumentasjon

Tilgjengelige arbeidstegninger fra Arkitekt og prosjekterende RIB er hentet fra Statsbygg sitt arkivsystem.

4. Kapasitetskontroll eksisterende konstruksjon

Formålet med rapporten er å vurdere om søyler og fundament har tilstrekkelig kapasitet til å opprettholde en ekstra etasje over dagens takplan. Ny etasje er tiltenkt med lettvegger, lettak og bæresystem i stål med søyleplassering over eksisterende søyler og skal bygges i hovedfløyen imellom akse YJ03 og YJ05.

4.1.1. Fremgangsmåte

Snøbelastning på nytt tak iht NS-EN 1990:2002/NA2008 beregnes vha programmet Ove Sletten Lastberegning ver. 6.2.3

Snøbelastning fra byggeår er hentet fra NS-3479.

Lastbetraktninger fra byggeår er hentet tilsendte form- og armeringstegninger fra byggetidspunkt, samt fra NS-1991-1-1:2002.

4.1.2. Laster

Data for laster.

#	Last	Kar. flatelast	Referanse
1/G1	Påført egenlast eks. tak:	0.70 kN/m ²	Byggdetalj 471.031
2/G2	Påført egenlast 1999/ 2017	1,0 kN/m ²	Byggdetalj 471.031
3/S1	Snølast 2017:	3.20 kN/m ²	Ove Sletten Lastberegning ver. 6.1.9, vedlegg X
4/S2	Snølast 1999:	2,80 kN/m ²	NS 3479
5/N1	Generell nyttelast 1999	3,0 kN/m ²	NS-3491-1:1998/ Som bygget tegninger
5/N2	Nyttelast lab./ korridor 1999	4,0 kN/m ²	NS-3491-1:1998/ Som bygget tegninger
5/N3	Generell nyttelast 2017	3,0 kN/m ²	NS-1991-1-1:2002
5/ N4	Nyttelast lab./ korridor 2017	3,0 kN/m ²	NS-1991-1-1:2002

Tabell 4-1: Karakteristiske laster.

Ved å sammenligne dagens laststandard med laster fra byggetidspunkt ser vi at disse ikke er forandret annet enn at snølasten er økt fra 2,80 kN/m² til 3,20 kN/m².

Videre er det i samtale med UiA og Statsbygg konkludert med at dagens rominndeling hvor laboratorier har nyttelast 4,0 kN/m² ikke er reel i om. dette ikke blir brukt som «tradisjonelle laboratorier». Det blir dermed bestemt at hele etasjene skal ha fremtidig nyttelast 3,0 kN/m² for å få et mest mulig riktig lastbilde.

4.1.3. Lastkombinasjoner

Iht. NS-EN 1990:2002/NA:2008 Tabell NA.A1.2(B), ligning 6.10a og 6.10b.
Iht NS 3490:1999 Tabell E.3.1

#	Permanente laster ¹	Variable laster	Referanse
6.10a	1,35	1,05	NS-EN 1990:2002
6.10b	1,2	1,5	NS-EN 1990:2002
(12)	1,35	1,05	NS 3490
(13)	1,2	1,5	NS 3490

Tabell 4-2: Lastkombinasjoner.

Som vi ser fra tabell er ikke lastkombinasjonene fra NS 3490 og byggetidspunkt endret seg noe ift. dagens gjeldende NS.

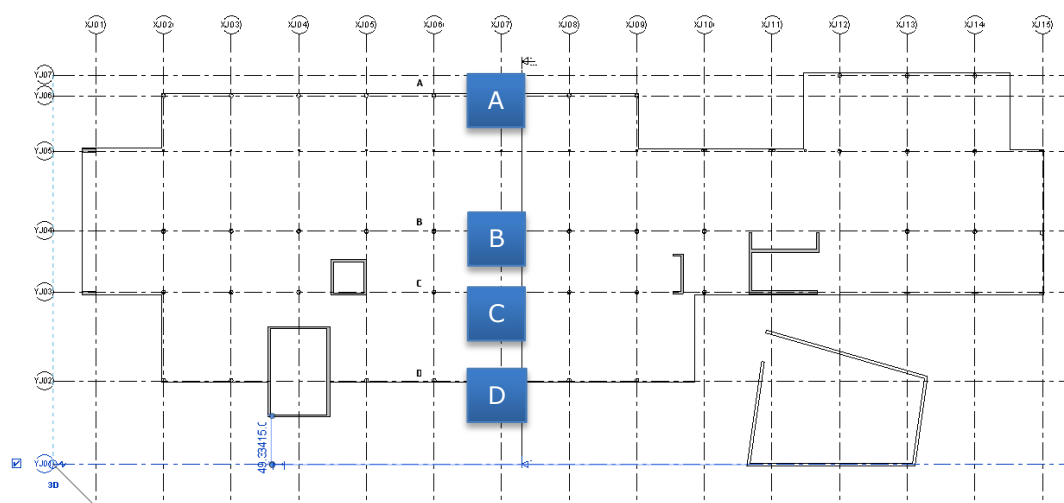
4.2 Teoretisk kapasitet eksisterende søyler

For å finne teoretisk utnyttelse for eksisterende søyler bruker vi programmet FEM-design til å finne en akkumulert bruddlast for søylene i hver etasje. Søylene blir kontrollert iht. armeringsmengder og tverrsnitt i programmene G-prog og FOCUS konstruksjon for å finne teoretisk utnyttelse med dagens lastbilde.

Ved å se på eksisterende armeringstegninger er det i betraktningene vurdert at d.o. Kjeller, d.o. U.etg. og d.o.1 er kombinerte flatdekker og enveisdekker. Prefabrikerte bjelker spenner fra akse YJ07-YJ04, mens dekke fra akse YJ02-YJ04 er flatdekke opplagt på søyler.

Lastbetraktningene i tabell 4.1 blir lagt til grunn for beregningene, se tabell 4.3-4.11 for søylelaster.

Vi velger å se på de mest belastede søylene i akse XJ07 og kaller søylene hhv. A, B, C og D i hver etg. Ut ifra tilgjengelige tegninger er det vurdert at eksisterende betongdekke har tykkelse 180mm der hvor det er prefab. bjelker og 250mm i øvrige områder. Det er videre betraktet at dekkene har en påført egenvekt på 1,0 kN/m², samt at d.o.1 får påført en pkt.last på 40 kN (brudd) i søylepkt. A fra teglsteinsfasade.

Figur 4-1: Søyloversikt

Utnyttelse søyler akse XJ07 d.o. 2.etg (eksisterende tak):

Søyle	Søyledim	Bruddlast fra FEM	Utnyttelse
A	Stål - 150x100x6,3	147 kN	42 %
B	Betong - ø300	377 kN	29 %
C	Stål - 150x100x6,3	105 kN	30 %
D	-	-	

Tabell 4-3: Kapasitetsutnyttelse søyler d.o.2. etg.

Knekk lengde betongsøyle = 0,6xL

Knekk lengde stålsøyle = 1,0xL

Utnyttelse søyler akse XJ07 d.o.1.etg:

Søyle	Søyledim	Bruddlast fra FEM	Utnyttelse
A	Betong - ø300	369 kN*	29 %
B	Betong - ø300	797 kN*	60 %
C	Betong - ø300	532 kN	41 %
D	Betong - ø300	178 kN	13 %

Tabell 4-4: Kapasitetsutnyttelse søyler d.o.1. etg.

Knekk lengde betongsøyle = 0,6xL

Knekk lengde stålsøyle = 1,0xL

*Utveksling fra bjelke d.o.1

Utnyttelse søyler akse XJ07 d.o. U.etg:

Søyle	Søyledim	Bruddlast fra FEM	Utnyttelse
A	Betong - ø300	625 kN	46 %
B	Betong - ø300	1139 kN	82 %
C	Betong - ø300	957 kN	70 %
D	Betong - ø300	352 kN	23 %

Tabell 4-5: Kapasitetsutnyttelse søyler d.o.1. etg.

Knekk lengde betongsøyle = 0,6xL

Utnyttelse søyler akse XJ07 d.o. kjeller etg:

Søyle	Søyledim	Bruddlast fra FEM	Utnyttelse
A	Betong - ø350	881 kN	47 %
B	Betong - ø350	1437 kN	76 %
C	Betong - ø350	1310 kN	80 %
D	Betongvegg	-	

Tabell 4-6: Kapasitetsutnyttelse søyler d.o. U-etg.

Knekk lengde betongsøyle 0,6xL

4.3 Teoretisk kapasitet søyler med ny etasje

For å undersøke om søyler har kapasitet til en ny etasje undersøker vi dette på samme måte som i kap. 4.2. Det blir vurdert at det blir bygget en ny etasje i lette materialer (stål/tre) med en takkonstruksjon som har egenvekt $0,63 \text{ kN/m}^2$, samt en generell nyttelast på $3,0 \text{ kN/m}^2$ og påført egenvekt på $1,0 \text{ kN/m}^2$ på d.o.2. Videre blir søylene vurdert i G-prog og FOCUS konstruksjon med akkumulerte laster for å finne utnyttelsen av søylene.

Utnyttelse søyler akse XJ07 d.o. 3.etg:

Søyle	Søyledim	Bruddlast fra FEM	Utnyttelse
A	Stål – 120x80x6*	66 kN	36 %
B	Stål – 120x80x6*	170 kN	51 %
C	Stål – 120x80x6*	47 kN	26 %
D	-		

Tabell 4-7: Kapasitetsutnyttelse søyler d.o.2. etg.

Knekk lengde stålsøyle = $1,0 \times L$

*Foreslått søyledimensjon

Utnyttelse søyler akse XJ07 d.o. 2.etg:

Søyle	Søyledim	Bruddlast fra FEM	Utnyttelse
A	Stål – 150x100x6,3	221 kN	63 %
B	Betong - $\varnothing 300$	567 kN	44 %
C	Stål – 150x100x6,3	158 kN	45 %
D	-	-	

Tabell 4-8: Kapasitetsutnyttelse søyler d.o.2. etg.

Knekk lengde betongsøyle = $0,6 \times L$

Knekk lengde stålsøyle = $1,0 \times L$

Utnyttelse søyler akse XJ07 d.o.1.etg:

Søyle	Søyledim	Bruddlast fra FEM	Utnyttelse
A	Betong - ø300	412 kN*	32 %
B	Betong - ø300	1017 kN*	78 %
C	Betong - ø300	585 kN	45 %
D	Betong - ø300	178 kN	13 %

Tabell 4-9: Kapasitetsutnyttelse søyler d.o.1. etg.

Knekk lengde betongsøyle = 0,6xL

Knekk lengde stålsøyle = 1,0xL

*Utveksling bjelke d.o.1

Utnyttelse søyler akse XJ07 d.o. U.etg:

Søyle	Søyledim	Bruddlast fra FEM	Utnyttelse
A	Betong - ø300	668 kN	49 %
B	Betong - ø300	1359 kN	99 %
C	Betong - ø300	1010 kN	73 %
D	Betong - ø300	352 kN	26 %

Tabell 4-10: Kapasitetsutnyttelse søyler d.o.1. etg.

Knekk lengde betongsøyle = 0,6xL

Knekk lengde stålsøyle = 1,0xL

Utnyttelse søyler akse XJ07 d.o. kjeller etg:

Søyle	Søyledim	Bruddlast fra FEM	Utnyttelse
A	Betong - ø350	924 kN	49 %
B	Betong - ø350	1657 kN	88 %
C	Betong - ø350	1363 kN	73 %
D	Betongvegg	-	

Tabell 4-11: Kapasitetsutnyttelse søyler d.o.1. etg.

Knekk lengde betongsøyle = 0,6xL

4.4 Utnyttelse eksisterende fundament

Fra fundamentplan og armeringstegninger fra byggetidspunkt ser vi at fundamentene i bygg J består hhv. av ø600 og ø800 pilarer og betongpeler. Betongpelene er installert med en kapasitet $N_d \geq 1400$ kN, og er sammensatt med 1 pels-, 2 pels- og 3 pelshoder. Betongpelene er brukt i områder hvor det er antatt mer enn 2,0m til fast fjell, som gjelder hovedsakelig fra akse XJ01-XJ06. Søyle B i kjelleretasjen er plassert OK et 2-pelshode som er utnyttet ca. 60 % (inkludert ny etasje).

Ser vi på betongpilarene er dette plasstøpte kumpilarer som er forankret 1,5 meter i fjell med 4 ø25. I og med at fundamentene bare er utsatt for trykk er det sett bort i fra minimumsarmering iht. kap. 12.1 i NS-EN-1-1:2004+NA:2008, og pilarene er armert med 6ø20 for å unngå riss.

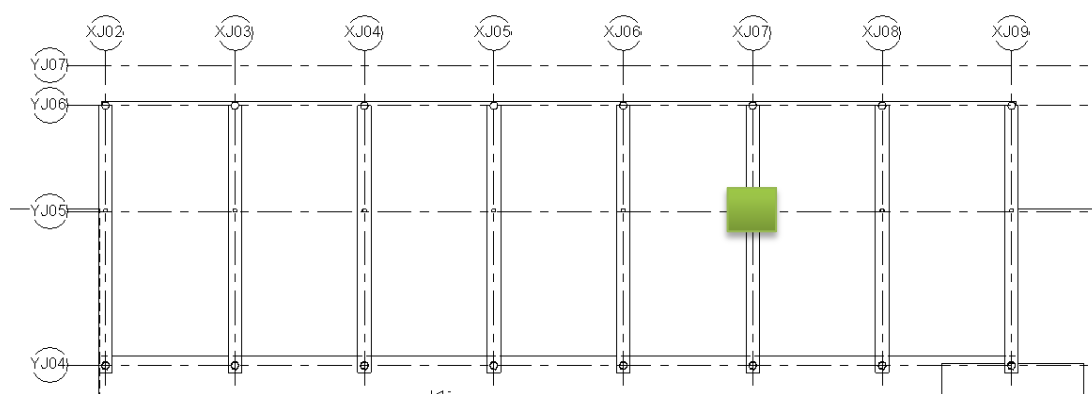
ø800 betongpilar UK søyle C i kjeller er utnyttet ca. 30 % (inkludert ny etasje), så fundamentkapasiteten blir sett på som tilstrekkelig.

4.5 Utnyttelse fasadebæring

Etter forespørsel fra Statsbygg/ARK ble det etterspurt å undersøke om en ny etasje kan bygges med samme teglfasade som dagens fasade fremfor lettmaterialer. Fra arkitektsskisser av ny fasade blir det antatt at ny etasje vil få en teglfasade på ca. $6,50 \text{ m}^2$ per lastfelt, noe som medfører totalt $18,3 \text{ m}^2$ teglfasade i de to øverste etasjene. Ved å betrakte en teglfasade med tykkelse 108 mm og tetthet 20 kN/m^3 medfører dette en ekstra punktlast på 39 kN (bruksgrense) i søyle A som vil lande på bjelken d.o.1 i akse YJ05, se figur 4.2.

Ved å undersøke tilleggslast fra ekstra etasje med teglfasade opp mot tilgjengelig tegningsunderlag og lastbetraktninger for bjelke, viser det seg at ved en eventuell ombygging vil bjelkene bli overutnyttet med om lag 6%.

Det blir dermed konkludert at det ikke er mulig å bygge en ny etasje med teglfasade utenom å gjøre videre tiltak. Armeringstegninger og diskusjon med prefab leverandør må eventuelt gjennomføres.

Figur 4.2 – D.o.1 prefab. bjelker

4.6 Konklusjon

Fra resultater i tabell 4.7 - 4.11 ser vi at bygg J har tilstrekkelig kapasitet til å bygge en ny etasje i lett materialer. Det er videre konkludert med at prefabrikerte betongbjelker d.o.1 ikke har kapasitet til en ny etasje med teglfasade uten at det gjøres konstruktive tiltak.

Som nevnt forutsettes det at ny etasje bygges i lettmaterialer (stål/ tre) og at søyler plasseres rett over eksisterende søyler.

5. Vurdering av kapasitet og behov for tiltak

5.1 Teglfasade

Når det gjelder ny etasje med teglfasade blir det konkludert at dette ikke lar seg gjøre i forhold til de vurderingene som er tatt mtp. tilgjengelig underlag. Prefabrikkert betongdrager vil som nevnt være overutnyttet med ca. 6 % og det foreslås å forsterke denne med karbonfiber for en tilleggslast på 100 kN. Karbonfiber «teip» blir limt i underkant av bjelkene noe som vil øke kapasiteten og bjelkene vil da ha tilstrekkelig bæreevne for en ny tegletasje.

Det vil i tillegg være behov for lokal forsterkning i form av teglbjelker eller stålvinkler over utsparinger som prosjekteres av utførende entreprenør/ RIB.

VEDLEGG

- A. Snølastberegning iht NS-EN 1990:2002/NA:2008
- B. Akkumulerte søylelaster akse XJ07